

**Česká školní inspekce
Ústecký inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIU-102/17-U

Název právnické osoby vykonávající činnost školy a školského zařízení	Speciální základní škola a Speciální mateřská škola, Teplice, Trnovanská 1331, příspěvková organizace
Sídlo	Trnovanská 1331, 415 01 Teplice
E-mail právnické osoby	info@spcteplice.cz
IČ	70 839 841
Identifikátor	600 023 699
Právní forma	Příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Vanda Korandová
Zřizovatel	Ústecký kraj
Místa inspekční činnosti	Trnovanská 1331, 415 01 Teplice Kubátova 269, 417 22 Háj u Duchcova
Termín inspekční činnosti	25. 1. 2017 – 30. 1. 2017

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle § 174 odst. 2 písm. a), b), c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění účinném v hodnoceném období (dále „školský zákon“).

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného mateřskou, základní školou a školní družinou, zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle příslušných školních vzdělávacích programů.

Zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů pro předškolní, základní a zájmové vzdělávání a jejich souladu s právními předpisy a rámcovými vzdělávacími programy pro předškolní a základní vzdělávání.

Získávání informací o vzdělávání dětí a žáků se sluchovým postižením a dětí a žáků umístěných v domovech pro osoby se zdravotním postižením.

Charakteristika

Speciální základní škola a Speciální mateřská škola, Teplice, Trnovanská 1331, příspěvková organizace (dále „škola“) je právnickou osobou, která vykonává činnost základní školy, mateřské školy, školní družiny a školní jídelny v souladu se zápisem v rejstříku škol a školských zařízení.

K 30. 9. 2016 vykazala škola 60 žáků v 7 třídách základní školy (dále „ZŠ“) a 40 dětí ve 4 třídách mateřské školy (dále „MŠ“). Školní družinu navštěvuje 59 účastníků rozdělených do 2 oddělení a ve školní jídelně se aktuálně stravuje 82 strávníků.

Škola je zřízena pro vzdělávání dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (dále „SVP“), převažují kombinovaná postižení (mentální, smyslová, tělesná, vady řeči, autismus). Součástí školského zařízení je Speciální pedagogické centrum, které zajišťuje depistáž, pedagogickou a psychologickou diagnostiku pro klienty s téměř všemi typy zdravotního postižení a je se školou úzce provázané jak v oblasti personální, tak materiální. Škola se nachází v 8 nízkopodlažních pavilonech v sídlištní zástavbě v Teplicích, jedna třída ZŠ je umístěna v Ústavu sociální péče v Háji u Duchcova. Součástí areálu školy v Teplicích je venkovní prostor s dětským hřištěm a herními prvky.

Vzdělávání ve škole je realizováno podle Školního vzdělávacího programu „Hrou a učením k samostatnosti“. Formou příloh jsou zpracovány jednotlivé stupně vzdělávání tak, aby byla zajištěna návaznost předškolního a základního vzdělávání.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Styl řízení uplatňovaný ředitelkou je funkční. Jasně vymezené kompetence, systém pravidel a otevřená komunikace se všemi účastníky vzdělávání se pozitivně odráží v příjemné atmosféře ve škole. Zpracovaná koncepce rozvoje školy vychází ze znalosti prostředí, reaguje na aktuální potřeby a požadavky zařízení. Stanovené priority jsou reálné, naplňování cílů je pravidelně vyhodnocováno. Ředitelka školy přenesla část řídicích a kontrolních pravomocí na vedoucí jednotlivých pracovišť školy (MŠ, ZŠ, školní družina, školní jídelna). Nastavené kontrolní mechanismy účinně monitorují kvalitu poskytovaného vzdělávání. Hospitační činnost je systematická, zaměřuje se především na ověření stanovených postupů a forem vzdělávání. Spolu s ředitelkou se na ní podílejí pedagogové a pracovníci poradenských zařízení.

Prioritou školy je zajištění optimálních podmínek pro vzdělávání jednotlivých dětí a žáků. Základem je poznání rodinného zázemí dětí a žáků, komplexní diagnostika a vypracování optimálního vzdělávacího programu ve spolupráci všech zainteresovaných osob (rodiče – dítě/žák – specialista – škola). Pro tyto účely škola úzce spolupracuje s odborníky z řad pedagogů i lékařů různých oborů. Přínosná je spolupráce se zřizovatelem, v souladu se zákonem probíhá spolupráce se školskou radou. Navázané partnerské vztahy pozitivně přispívají k naplňování koncepčních záměrů školy.

Na každý školní rok pedagogové ve spolupráci s dalšími odborníky a rodiči zpracovávají pro jednotlivé děti a žáky individuální vzdělávací programy, ve kterých stanovují konkrétní vzdělávací cíle podle jejich potřeb a možností.

Při škole funguje POHODA – Sdružení pro podporu zdravotně postižených dětí, z. s., které je garantem každodenního svozu dětí a žáků do školy a ze školy. Proškolený doprovod zajišťuje svoz dětí a žáků i ze vzdálenějších obcí, kteří by se jinak do školy nebyli schopni, z důvodů ekonomických i technických, dostat.

Velmi dobrá koncepční práce vedení školy se kladně odráží i v personálních podmínkách. Pedagogický sbor je dlouhodobě stabilní a plně kvalifikovaný. Další vzdělávání pedagogických pracovníků vychází z analýzy potřeb školy, je zaměřeno na prohlubování odborných znalostí. Podle možností je využívána nabídka vzdělávacích institucí i různé formy samostudia. Získané poznatky si učitelky vzájemně předávají a využívají je při vzdělávání dětí a žáků.

Škola je vybavena dostatečným množstvím učeben a dalších prostor určených pro vzdělávání, rehabilitaci, odpočinek i smyslové vnímání dětí a žáků, které svým vybavením podporují efektivitu vzdělávání. Materiální zázemí je plánovitě zlepšováno, což má pozitivní dopad do průběhu vzdělávání. Bylo zkvalitněno především v oblasti kompenzačních a reedukačních pomůcek, audiovizuálních a komunikačních technologií.

Třídou v Háji u Duchcova, která je zřízena pro děti žijící v Ústavu sociální péče, navštěvují také žáci z blízkého okolí, kterým jejich zdravotní stav neumožňuje dojíždět do kmenové školy. Vzdělávací prostory jsou stavebně upraveny pro potřeby žáků, k dispozici je místnost pro rehabilitaci, multismyslovou stimulaci a volnočasové aktivity.

Škola vytváří předpoklady pro zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí a žáků při vzdělávání a s ním přímo souvisejících činnostech, upozorňuje na případná rizika, vzniklé úrazy vyhodnocuje a přijímá opatření k jejich minimalizaci. Děti a žáci jsou o ochraně zdraví a zásadách bezpečného chování při vzdělávání i dalších činnostech organizovaných školou s ohledem na jejich mentální úroveň průběžně poučovány. V době inspekční činnosti byly vstupy do objektů školy zabezpečeny proti vniknutí cizích osob.

K vytváření zdravých stravovacích návyků žáků a k podpoře zdravého životního stylu přispívá zapojení školy do projektu Ovoce a zelenina do škol realizovaného za finanční podpory Evropské unie, kdy je 49 žákům prvního stupně jednou týdně zdarma poskytováno čerstvé ovoce, zelenina a výrobky z nich.

Ke zkvalitnění podmínek vzdělávání přispělo zapojení školy do aktuálně vyhlašovaných rozvojových programů zaměřených na podporu logopedické prevence v předškolním vzdělávání, poskytnuté neinvestiční dotace statutárního města Teplice na akci „Sociální automobil“ a také přijaté věcné dary (dovybavení třídy základní školy speciální, materiál k výuce a učební pomůcky). Finanční zdroje vytvářejí velmi dobré podmínky pro naplňování školních vzdělávacích programů.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Mateřská škola

Hlavním záměrem školy je prostřednictvím včasné diagnostiky, následné rehabilitace a speciálně pedagogické péče přispět k zařazení dětí do společnosti. Cíle v oblasti rozvoje řečových schopností a jazykových dovedností se daří naplňovat přirozeným způsobem, nácvikem říkanek, písní a individuálně poskytovanou odbornou logopedickou péčí. Cíle

v oblasti podpory zdraví podněcuje využívání relaxačně kompenzačních pomůcek, zařazování zdravotně preventivních cvičení a pobytu venku.

Vzdělávací nabídka byla v průběhu inspekčních hospitací promyšlená, vhodně doplněna dílčími podpůrnými aktivitami (např. logopedická terapie, relaxační terapie snoezelen). Vzdělávání probíhalo v pozitivní atmosféře, učitelky respektovaly psychohygienické zásady a přihlížely ke zdravotnímu i psychickému stavu dětí. Využívaly aktuální situace, vhodně děti motivovaly, požadavky diferencovaly podle druhu a stupně postižení. Navazovaly na předchozí poznatky, zkušenosti a dovednosti dětí, respektovaly jejich individuální tempo. Děti byly přátelské, do nabízených činností (zaměřených např. na rozvoj řeči, hrubé i jemné motoriky, myšlení, paměti) se zapojovaly. Souběžné působení dvou speciálních pedagogů (příp. speciálního pedagoga a asistenta pedagoga) umožňovalo poskytovat dětem kvalitní speciálně pedagogickou péči podle individuálních vzdělávacích plánů. Byla upřednostňována individualizovaná výuka, prioritou bylo učení hrou. U dětí s poruchami autistického spektra pedagogové využívali metodu strukturovaného učení. Vedli děti k sebeobsluze, toleranci a osvojování hygienických návyků. Průběžně je povzbuzovali a pozitivně hodnotili, oceňovali dílčí pokroky i snahu.

Základní škola

Organizace vzdělávání ve všech třídách ZŠ (včetně Háje u Duchcova) respektovala individuální potřeby žáků, míru jejich postižení a momentální zdravotní stav. Ve všech třídách se společně vzdělávali žáci více ročníků. Do tříd jsou rozděleni s ohledem na své schopnosti a dovednosti, mentální úroveň a další handicap tak, aby byl v co největší možné míře vytvořen spolupracující kolektiv. Ve sledovaných hodinách převládala příjemná atmosféra, komunikace učitelů se žáky byla přívětivá a trpělivá. Učitelé vycházeli při plánování jednotlivých vyučovacích jednotek z velmi dobré znalosti diagnóz žáků, záměry byly stanovovány s ohledem na schopnosti žáků, obsahovaly především dovednostní cíle, plánovaně byla rozvíjena i postojová složka. Volené činnosti byly logicky i námětově propojené, účelně a ve vhodných časových odstupech byly zařazovány motivační, odpočinkové a relaxační části. Učitelé vždy zohledňovali individuální možnosti žáků, výuku vhodně diferencovali a individualizovali ve prospěch naplňování vzdělávacích potřeb žáků a podle obsahu jejich osobních vzdělávacích programů. V rámci mentálních schopností žáků jim byl ponechán prostor pro samostatné rozhodování ve volbě materiálu, stavebnic a dalších vzdělávacích prostředků. Citlivý přístup se projevil i v respektování emočních a fyzických požadavků žáků. Nové poznatky byly vyvozovány postupně na základě známých faktů, učitelé využívali praktické znalosti žáků. Promyšleně zařazovali mezipředmětové vazby, učivo výchovně využívali. Souběžné působení pedagoga a asistenta pedagoga ve třídách se žáky s těžkými handicapem pozitivně ovlivňovalo efektivitu výuky a individualizaci. Součinnost všech pedagogických pracovníků byla příkladná, rozdělení činností a realizace výuky bylo efektivní a pro potřeby žáků prospěšné.

K efektivitě výchovně vzdělávacího procesu přispívalo i využívání vhodně zvolených kompenzačních, reedukačních pomůcek a názorných materiálů v souladu s cílem hodiny. Vyučující používali dostatečné množství didaktického materiálu (obrázky, karty, alternativní komunikace) a pomůcek včetně výukových počítačových programů s využitím dotykové obrazovky. Spojovali rozvoj jemné i hrubé motoriky (horních i dolních končetin, jazyka, mimických svalů) s nácvikem sebeobsluhy a poznáváním reálného světa. U žáků s poruchou autistického spektra byla třída upravena podle principů strukturovaného učení. Každý žák měl svůj box, využívána byla vizualizace pracovního programu strukturované činnosti s vizualizací jednotlivých kroků. Za splnění úkolů byli odměňováni dle vlastního výběru.

Sluchové postižení dětí a žáků, kteří jsou vzděláváni ve třídách MŠ a ZŠ, není jejich primárním postižením. Jedná se zpravidla o kombinaci s mentálním postižením, v mnoha případech i s dalšími, velmi závažnými handicapy. Vyučující respektují rodiče při jejich volbě komunikačního systému, zároveň jim však doporučují systém, který je optimální pro dané dítě a jeho budoucí začlenění do společnosti. Volbou vhodných kompenzačních pomůcek pro různé druhy sluchového postižení, které učitelé konstruktivně využívají, se daří většinu problémů eliminovat.

Činnost školní družiny (dále „ŠD“) svým vzdělávacím obsahem promyšleným způsobem navazuje na základní vzdělávání a podporuje tak osobní rozvoj žáků. Důraz je kladen na pestrou nabídku činností zaměřených na rozvoj individuálních zájmů, relaxaci a pohybové aktivity. Ve sledovaných činnostech vychovatelky citlivě reagovaly na momentální fyzický i psychický stav žáků, empatickou komunikací posilovaly jejich pocit bezpečí a klidu. Nabídka byla přizpůsobena jejich možnostem a přirozeným způsobem ovlivňovala i jejich rozhodování. Motivace k činnosti byla vysoká v důsledku pozitivního přístupu a podpory vychovatelek i pomoci asistentek. Vybavení prostor ŠD s množstvím podnětných materiálů, pomůcek, her a hraček vhodně podporuje žáky v jejich osobním rozvoji stejně tak jako realizované aktivity.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Naplňování stanovených cílů podporuje vstřícný přístup učitelek k dětem a žákům a respektování jejich individuálních potřeb. Děti i žáky směřují k osvojování základů klíčových kompetencí, s ohledem na jejich aktuální možnosti jsou rozvíjeny především kompetence komunikativní, sociální a personální (potřebné pro praktický život). Pokroky jsou pravidelně evidovány a vyhodnocovány. Na základě zjištěných posunů při vzdělávání jsou upravovány individuální vzdělávací programy každého jednotlivce. V případě neúspěchů je okamžitě zahájena účinná intervence, jsou přijímána opatření k jejich odstranění nebo eliminaci. Účelně jsou využívány služby speciálně pedagogického centra, didaktické postupy jsou konzultovány s dalšími odborníky. Škola vytváří vhodné podmínky pro možný přechod dětí a žáků s méně závažným postižením do hlavního vzdělávacího proudu. Některé se daří zařadit do běžných mateřských a základních škol.

Důležitým partnerem školy jsou rodiče dětí a žáků, kteří jsou o průběhu a výsledcích vzdělávání pravidelně informováni (webové stránky, nástěnka pro rodiče, osobně, notýsky, žákovské knížky), mají možnost účastnit se různých akcí (např. vánoční tvoření). V ZŠ jsou pro rodiče žáků každý měsíc připravena společná třídní setkání, která nahrazují třídní schůzky a jsou vždy spojena s další aktivitou (předávání vysvědčení mimo prostory školy, výlety, sportovní a kulturní setkání). Většina rodičů se školou úzce spolupracuje na přípravách vzdělávací nabídky, aktivně přistupuje k povinnostem vyplývajícím ze zdravotního stavu a SVP svého dítěte. Škole se však nedaří část zákonných zástupců motivovat ke spolupráci, účasti na akcích pořádaných školou a třídními kolektivy, přípravě na výuku a zajištění pomůcek do školy pro jejich děti.

Škola každoročně organizuje množství mimoškolních projektů, výletů, účastní se kulturních i společenských akcí. Všechny třídy pravidelně navštěvují místní knihovnu, planetárium a další místní instituce. Při těchto akcích jsou, s ohledem na mentální úroveň jednotlivců, realizovány cíle minimálního preventivního programu a EVVO školy. Tradicí se stal Den splněných přání (na závěr školního roku), prodejní výstavky knih, sbírkové akce a společná setkání s rodiči dětí a žáků.

Závěry

Hodnocení vývoje

Od minulé inspekční činnosti došlo k výraznému posunu v kvalifikovanosti pedagogického sboru, což se promítá do vzdělávacího procesu v oblasti použitých výchovně vzdělávacích strategií, ve využití kompenzačních a reedukačních pomůcek a důsledném zohledňování individuálních potřeb podporujících osobnostní rozvoj dětí a žáků. Pozitivní posun byl zaznamenán v řízení školy. Přetrvává velmi dobré materiálně technické vybavení školy.

Silné stránky

Odborná kvalifikovanost a profesionalita pedagogického sboru, spolupráce pedagogů s dalšími odborníky a systém pedagogického vedení uplatňovaný ředitelkou školy se pozitivně promítají do průběhu vzdělávacího procesu i dosahovaných výsledků vzdělávání.

Promyšlené a připravené vyučovací hodiny, systematické sledování a vyhodnocování vzdělávacích pokroků dětí a žáků přispívají ke zvyšování efektivity vzdělávání.

Široké spektrum použitých výchovně-vzdělávacích strategií a důsledné zohledňování individuálních potřeb podporují osobnostní rozvoj dětí a žáků.

Reflexe na každý posun jednotlivce, pravidelná aktualizace vzdělávacích programů a podpůrných opatření umožňují individuální rozvoj každého dítěte a žáka.

Slabé stránky

Nižší úspěšnost školy v motivaci části zákonných zástupců pro jejich spolupráci se školou.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Úplné znění zřizovací listiny příspěvkové organizace Ústeckého kraje Č.J.: 66/2001 (ze dne 21. 4. 2015) včetně dodatků
2. Rozhodnutí Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ve věci zápisu změny v údajích vedených v rejstříku škol a školských zařízení č. j. 5 139/2011-251 s účinností od 1. 3. 2011 (ze dne 28. 2. 2011)
3. Jmenovací list ředitelky příspěvkové organizace Ústeckého kraje na dobu 6 let s účinností od 1. 8. 2012 (ze dne 1. 6. 2012)
4. Výpisy z rejstříku škol a školských zařízení ze dne 13. 1. 2017
5. Výpisy z rejstříku škol a školských zařízení ze dne 13. 1. 2017
6. Výjimka z počtu dětí a žáků pro příspěvkové organizace Ústeckého kraje schválená Radou Ústeckého kraje (ze dne 11. 8. 2010)
7. Výkazy o ředitelství škol (R 13-01) podle stavu k 30. 9. 2015, k 30. 9. 2016
8. Výkazy o mateřské škole (S 1-01) podle stavu k 30. 9. 2015, k 30. 9. 2016
9. Výkazy o přípravné třídě základní školy a o přípravném stupni základní školy speciální (S 4c-01) podle stavu k 30. 9. 2015, k 30. 9. 2016
10. Výkazy o základní škole (M 3) – Teplice, Trnovanská 1331/18 a Háj u Duchcova, Kubátova 269 - podle stavu k 30. 9. 2015, k 30. 9. 2016
11. Výkazy o školní družině – školním klubu (Z 2-01) podle stavu k 31. 10. 2015, k 31. 10. 2016

12. Výkaz o činnosti zařízení školního stravování (Z 17-01) podle stavu k 31. 10. 2016
13. Školní vzdělávací program „Hrou a učením k samostatnosti“, č. j. 1/2007 ŠVP, včetně příloh a dodatků, s platností od 1. 9. 2007, aktualizovaný k 1. 11. 2013
14. Školní řád, platný od 1. 9. 2016
15. Vnitřní řád, platný od 1. 9. 2016
16. Školní matrika v listinné podobě
17. Třídní knihy ZŠ, školní roky 2015/2016 a 2016/2017
18. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2015/2016
19. Rozvrhy tříd mateřské a základní školy a pedagogů ve školním roce 2015/2016 a 2016/2017
20. Dokumentace o přijímání a ukončování vzdělávání, školní roky 2015/2016 a 2016/2017
21. Podklady pro evaluaci MŠ
22. Zápisy z pedagogických a provozních porad, školní roky 2015/2016 a 2016/2017
23. Dokumentace z kontrolní a hospitační činnosti, školní roky 2015/2016 a 2016/2017
24. Plán DVPP, školní roky 2015/2016 a 2016/2017
25. Koncepce rozvoje školy na období 2017 – 2020, prosinec 2016
26. Plán práce, školní roky 2015/2016 a 2016/2017
27. Školní preventivní strategie 2013 – 2017
28. Školní program EVVO, školní roky 2015/2016 a 2016/2017
29. Zápisy z jednání školské rady
30. Směrnice o školním stravování (vnitřní řád) s účinností od 1. 9. 2009 včetně příloh
31. Dokumentace ke školnímu stravování za období září 2016 až prosinec 2016
32. Zápis z jednání o skutečnostech zjištěných v průběhu komplexní inspekční činnosti (ze dne 30. 1. 2017)
33. Dokumentace k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí a žáků při vzdělávání a s ním přímo souvisejících činnostech a při poskytování školských služeb ve školním roce 2015/2016, 2016/2017
34. Kniha školních úrazů vedená od 29. 11. 2016 do data kontroly
35. Hospodářská dokumentace a účetní evidence za kalendářní rok 2015, 2016
36. Webové stránky školy www.spcteplice.cz

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Ústecký inspektorát, W. Churchilla 6/1348, 400 01 Ústí nad Labem, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.u@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. et Mgr. Radek Hach, školní inspektor

Mgr. et Mgr. Radek Hach v. r.

Mgr. Martina Hrdá, školní inspektorka

Mgr. Martina Hrdá v. r.

Bc. Jana Sejvalová, kontrolní pracovnice

Bc. Jana Sejvalová v. r.

Mgr. Zuzana Týnková, odborník na vzdělávání zdravotně postižených žáků

Mgr. Zuzana Týnková v. r.

V Ústí nad Labem, 14. 2. 2017

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Vanda Korandová, ředitelka školy

Mgr. Vanda Korandová v. r.

V Teplicích 2. 3. 2017